

Sint Martinus

Parochieblad van de Oud-Katholieke parochie te Groningen

Jaargang 49 nr.2

KERST 2023

Afbeelding: Meester van Frankfurt, De geboorte van Christus (ca.1510)

Colofon

Het parochieblad verschijnt 3x per jaar.

nr. 1 Vasten / Pasen

nr. 2 Zomer

nr. 3 Advent/Kerst

Redactieadres

email: secretaris@ groningen.okkn.nl

Abonnementen

Het parochieblad is een uitgave die vanaf 2017 digitaal kosteloos wordt verstrekt aan leden, gastleden en belangstellenden. De papieren versie kost 19 euro per jaar. Als u zou willen bijdragen in de kosten van het parochieblad, dan zijn giften van harte welkom op de bankrekening van de parochie, o.v.v.: bijdrage parochieblad.

Adreswijzigingen

Uw wensen aangaande adressering van dit parochieblad kunt u sturen naar onze secretaris.

Advertenties

Het parochieblad kent een brede verspreiding in de noordelijke provincies, maar ook in de rest van

Nederland. Daarom is dit blad een ideale plek om op een betaalbare manier te adverteren. U kunt ook in dit blad adverteren. Neem daartoe contact op met de redactie voor de mogelijkheden en de prijzen. Familieberichten van parochianen, gastleden en belangstellenden kunnen kosteloos worden geplaatst.

WWW

De parochie is ook te vinden op het web. Kijkt u op onze website voor Groningen op www.groningen.okkn.nl

Carla van der Burg
Uitvaartverzorging

www.carlavanderburg.nl
Telefoon 050 3186636

*Samen.
Zorgvuldig.
Passend.*

O kom, o kom, Emmanuël!.....	4
Beatrijs.....	8
Harten.....	14
Ervaringen van de organisten.....	16
Ervaring van de organist: Minze.....	17
Ervaring van de organist: Wietse.....	18
Ervaring van de organist: Hans.....	19
Hij zegt dat het kouder zal worden	21
Over de oorlog praten is verboden.....	23
Het kwaad in de wereld.....	25
De kerstboom.....	28
Vieringen.....	29

Christenen hebben soms wel eens de neiging om zich van de (boze) wereld af te scheiden en te gaan leven in een zelf gekozen isolement. Aan de wereld met al haar oorlog en ellende valt toch niets meer te verbeteren, is dan hun redenering. Laten we maar wachten op de (weder)komst van de Heer Jezus Christus, want dan komt immers alles goed, dan komt toch het beloofde Rijk van vrede en gerechtigheid? “Stil maar, wacht maar, alles wordt nieuw.”, zou je het lievelingsgezag van deze christenen kunnen noemen.

Maar zich afsluiten van de werkelijkheid, van de wereld dat mag een christen nu juist onder geen beding. Een christen is uit hetzelfde stof als andere mensen gemaakt (cf. Genesis 2, 7). Er is dan voor een christen al helemaal geen reden om op andere mensen neer te zien, alsof een christen uit zichzelf beter zou zijn.

Toch is er denk ik tussen christenen en andere mensen – als het goed is – wel een groot verschil: christenen zijn mensen van de hoop. Daarin onderscheiden zij zich (behoren zij

zich althans te onderscheiden), zij zijn van (christelijke) nature vrolijke mensen. Die blijdschap van een christen is niet zo'n blijdschap van af en toe een klein beetje, al naar de omstandigheden, al naar de stemming, waarin je verkeert. De blijdschap van een christen is gegrond, gefundeerd op en in de Heer. Die blijdschap komt voort uit de zekerheid, dat de reddende en vernieuwende God alle dingen, heel de wereld, ook mijn leven in zijn goddelijke hand heeft. “He's got the whole world in His hand”, zingt een bekende Negrospiritual, die in mijn jeugd tot de favoriete “moderne” kerkliederen behoorde. In de Kerstnacht horen we dat ook in de tweede lezing uit de brief aan Titus: “De genade van God is verschenen, openbaar geworden tot heil, tot redding van alle mensen.” De blijdschap van een christen is een altijd-durende blijdschap om Gods altijd-durende goedheid die voor ons zichtbaar, tastbaar en hoorbaar is geworden in Jezus Christus.

Tot die blijdschap worden we ook opgeroepen in het 12e eeuwse

gedicht *Veni, veni Emmanuël*. In ons gezangboek staat dat gedicht in een bewerking van Willem Barnard als gezang 559.

Het refrein luidt daar:

*“O kom, o kom, Emmanuël!
Verblijdt uw volk, uw Israël!”*

Nu is het een opvallende zaak dat Barnard ditzelfde lied ook anders heeft bewerkt. Als gezang 125 staat die bewerking in het Liedboek voor de kerken uit 1973. Opvallend is overigens dat in het Liedboek Zingen en bidden, dat het Liedboek in 2013 verving, deze versie niet meer is opgenomen en dat daar nu dezelfde versie staat als in ons gezangboek.

Maar in het Liedboek 1973 luidt het refrein anders:

*“Weest blij, weest blij, o Israël!
Hij is nabij, Immanuël.”*

De “oud-katholieke” tekst sluit dichters aan bij het origineel, maar het refrein van de “protestantse” tekst spreekt mij op het moment wat meer aan. Daarin straalt de blijdschap over de hoop op het komende Vrederijk

dat wij naderbij zien komen in het hic et nunc, het hier en nu, hier al op deze aarde beter door.

In dit lied komen zeven verschillende titels voor de komende Messias voor. Deze titels zijn ontleend aan de zgn. O-antifonen van de zeven dagen vóór Kerstmis. De vespers van de zeven dagen vóór Kerstmis hebben in de westers-katholieke traditie allen een eigen antifoon die met “O” begint (in ons Kerkboek vindt u ze op blz. 1009-1012). In de Latijnse oerversie luiden

ze: Sapientia – Wijsheid; Adonai – Heer, Meester; Radix Jesse – Wortel van Isai; Clavis David – Sleutel van David; Oriens – Opgaande zon; Rex gentium – koning van de volkeren; Emmanuël – God-met-ons. Het zijn allen oudtestamentische namen, ontleend aan de profetieën, die de zin en de betekenis van Christus aanduiden. Als wij de beginletters van deze Latijnse namen van achter naar voren lezen, komt er te staan: Ero cras. Dat betekent: “Morgen zal ik (de Heer) er zijn.”

In het Italiaanse Clarissenklooster Santa Chiara di Oristano ontsteken de nonnen op de zeven dagen voor Kerstmis bij iedere nieuwe o-antifoon een kaars.

Een typisch voorbeeld van de onbevangen omgang met de liturgie, van een vroom en speels vernuft, dat wij mensen van de 21e eeuw vaak verloren hebben, maar dat de middeleeuwer nog had. Dat zal de reden geweest zijn dat de middeleeuwse dichter in het refrein de laatste naam steeds herhaald: “O kom, ja, kom, Emmanuël, kom God-met-ons!”

Dat verwachtingsvolle uitzien is een reden tot vreugde: “Weest blij, weest blij, Hij is nabij!”

En vanuit die wetenschap kunnen wij trouw blijven aan onze aarde waaruit wij zijn genomen en aan de medemensen die van hetzelfde stof zijn gemaakt. Wij kunnen laten zien dat wij christenen verlost mensen zijn, mensen die durven laten zien wat het betekent dat het Kind dat in de Kerstnacht werd geboren “zich met hart en ziel gegeven heeft aan deze wereld” (eucharistisch gebed 10). Ik wens u allen blijde Kerstdagen,

Wietse van der Velde, pastoor

Acclamatie bij de voorbeden in de Kersttijd

Woord dat naar ons toegekomen
tussen ons op aarde woont,
Licht dat duisternis doet wijken
en dat niet te doven valt.

*Marijke Koijsck-de Bruijne (1936-2020),
Als een boom aan stromend water.*

De dichteres Marijke de Bruijne was geïnspireerd door de feministische theologie. Zij publiceerde o.a. in de bekende bundels Eva's lied. Van haar liederen zijn er twee in ons gezangboek opgenomen. Zij was gehuwd met Bas Koijsck, die van 1978 tot zijn dood in 1983 onze parochie als diaken en pastoraal medewerker diende.

In de middeleeuwen werden er in West-Europa veel wonderverhalen over Maria en andere heiligen geschreven, Vaak gaan die terug op oude legendes. Een van die verhalen is de Beatrijs, een hoogtepunt van de Middelnederlandse en zelfs van de Europese literatuur, Waar en wanneer dit meesterwerk ontstaan is, is niet bekend en ook de auteur is onbekend gebleven, De enige tekst ervan bevindt zich in de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag in een met de hand geschreven boek met andere tekstfragmenten en gebeden. Waarschijnlijk is deze tekst van de Beatrijs geschreven tussen 1240 en 1280. De legende waar het verhaal op teruggaat is veel ouder. Er bestaan veel andere bewerkingen van in verschillende talen. Net als de meeste middeleeuwse verhalen is de Beatrijs op rijm geschreven.

De dichter van onze Beatrijs zegt in het begin van zijn verhaal dat dichten hem weinig voordeel brengt; hij wil dit verhaal toch vertellen ter ere van Maria. Hij heeft het gehoord van broeder Ghijsbrecht, een monnik uit de orde van de Wilhelmiëten, die het in zijn boeken gevonden heeft.

Liefdesverdriet

Het verhaal gaat over een non, die edel en beschaafd en buitengewoon mooi is. Ze is kosteres in het klooster waar ze verblijft. Ze vervult haar plichten trouw, maar ze lijdt onder de liefde, die veel mensen in grote verwarring brengt. Daarom kan men het Beatrijs niet kwalijk nemen, dat zij er geen weerstand aan kan bieden, want de duivel probeert altijd mensen te verleiden. Ze bidt God om hulp, maar besluit uiteindelijk het klooster te verlaten. Ze stuurt iemand met een brief naar haar geliefde, waarin ze hem vraagt naar haar toe te komen. Ze houden al van elkaar sinds ze twaalf jaar zijn.

De jongeling leest de brief en gaat naar het klooster. Hij vraagt haar te spreken. Ze spreken af dat hij kleren voor haar zal kopen en dat hij acht nachten later in de boomgaard onder een egelantier op haar zal wachten. Hij gaat en koopt kleren en sieraden voor haar, die passend zijn voor een vrouw van hoge stand. Daarna gaat hij naar de boomgaard.

De vlucht

Op de afgesproken avond luidt Beatrijs tegen middernacht de klok voor de metten. Als deze gezongen zijn en de andere nonnen weer naar de slaapzaal gegaan zijn, knielt ze voor het altaar, bidt tot Maria en tot God en legt uit dat zij niet langer non kan blijven. Ze zegt dat God haar nood kent en vraagt om vergeving. Daarna knielt ze voor het beeld van Maria en zegt dat ze haar dag en nacht haar nood geklaagd heeft en dat ze krankzinnig zou worden als ze het habijt nog langer zou dragen. Ze doet haar sluier af en legt die op het Maria-altaar en ze trekt haar schoenen uit. De sleutels van de sacristie hangt ze voor het beeld van Maria, zodat de andere nonnen ze de volgende morgen zullen vinden, want iedereen die langs het Mariabeeld loopt, slaat haar ogen op en zegt: “Ave Maria” voor ze verder gaat.

Nu gaat ze op blote voeten en alleen in een onderkleed in de boomgaard. Ze schaamt zich voor haar vriend, maar hij geeft haar passende kleding en ze vertrekken.

Als de zon opgaat, vraagt ze God om bescherming. Ze zegt dat ze nu had

moeten luiden voor de priem en spreekt de vrees uit dat ze spijt zal krijgen van de reis: de wereld is zo weinig trouw. De jongeling zweert dat hij haar nooit in de steek zal laten en vertelt dat hij vijfhonderd pond zilvergeld bij zich heeft, waar ze zeven jaar van kunnen leven.

Na enige tijd komen ze in een dal, waar de vogels zingen en veel mooie bloemen bloeien. Hij stelt haar voor af te stappen en het liefdesspel te spelen, maar zij weigert verontwaardigd: alleen publieke vrouwen bedrijven de liefde buiten. Hij vraagt haar om vergeving: vrouwe Venus heeft het hem ingegeven.

Verlaten

Ze komen in een mooie stad, waar ze zeven jaar blijven en twee kinderen krijgen. Als de zeven jaren voorbij zijn, is het geld op en verkopen ze al hun kostbaarheden. Daarna weten ze niet wat ze moeten doen. Ze kunnen geen vlas spinnen, waarmee ze de kost zouden kunnen verdienen. Er komt een dure tijd in het land. Ze zouden liever dood zijn dan te bedelen. De armoede brengt een

verwijdering tussen hen. De man verbreekt zijn trouw. Hij laat haar wanhopig achter en gaat terug naar zijn geboortestreek. De twee buitengewoon mooie kinderen blijven bij haar.

Ze beseft dat ze in een ellendige toestand achtergelaten is. Ze vraagt Maria te bidden voor haar en haar twee kinderen dat ze niet van honger zullen omkomen. Ze ziet geen andere mogelijkheid dan naar buiten op het veld te gaan om als publieke vrouw geld te verdienen, want ze kan haar kinderen niet aan hun lot overlaten.

Ze leeft zeven jaar als publieke vrouw. In totaal leeft ze dus veertien jaar in zonde. Maar hoeveel berouw of verdriet ze ook heeft, ze bidt iedere dag trouw de zeven getijden van Onze-Lieve-Vrouwe in de hoop dat Zij haar zal verlossen van de zonden die ze veertien jaar bedreven heeft..

De terugreis

Als de veertien jaar voorbij zijn, krijgt ze zo'n berouw, dat ze zich liever zou laten onthoofden dan dat ze haar zondige leven zou voortzetten. Ze bidt dag en nacht tot Maria en smeekt

haar haar van haar zonden te verlossen. Ze beroept zich daarbij op het feit dat ze veertien jaar lang iedere dag de getijden tot haar gebeden heeft, want Maria belooft altijd de mensen die haar iedere dag begroeten met de woorden van de engel: Ave Maria. Tenslotte neemt ze haar kinderen bij de hand en trekt met hen van land tot land. Onderweg bedelt ze. Zo lang dwaalt ze door het land tot ze het klooster terug vindt. Ze komt 's avonds laat bij het huis van een weduwe, waar ze onderdak vraagt uit genade. De weduwe zegt dat ze haar moeilijk kan weggagen met haar kinderen en dat ze met hen zal delen wat God haar gegeven heeft. Dus blijft ze daar met haar kinderen en ze vraagt hoe het in het klooster is. Ze is heel verbaasd als de weduwe niets dan lof voor de nonnen heeft en zegt dat ze heeft horen praten over een non die kosteres was en die is weggelopen. De weduwe wordt kwaad en zegt dat er nooit een vromere non geweest dan de kosteres. Beatris vraagt naar de namen van de moeder en de vader van deze kosteres en de weduwe noemt de namen van haar ouders.

De nachtelijke stem

Initiaal aan het begin van de Beatrijs-legende. Beatrijs knielt voor Maria met het Christuskind.

“s Nachts huilt ze en bidt tot God en smeekt om vergeving. Ze beroept ze zich op het argument dat hij ook de moordenaar aan het kruis vergeven heeft, die net als zij alleen berouw te bieden had. Terwijl ze bidt, valt ze in slaap en krijgt een visioen. Een stem zegt dat ze in het klooster moet gaan.

De deur is open, haar kleren liggen op het Maria-altaar en de sleutels van de sacristie hangen voor het Mariabeeld. Niemand heeft haar gemist: Maria heeft haar plaats ingenomen. Als ze wakker wordt, smeekt ze God de duivel niet toe te staan haar verder te kwellen, maar vraagt Hem om als de

stem gekomen is om haar te helpen, deze nog eens en voor de derde keer te laten spreken.

De volgende nacht hoort ze de stem weer, maar ze wacht de derde nacht nog af. De derde nacht hoort ze de stem weer en schijnt er bovendien een groot licht. Met grote aandrang maant de stem haar nu te gehoorzamen. Ze vertrouwt haar kinderen toe aan God, kust ze en dekt ze toe met haar kleren. Diep bedroefd gaat ze het klooster in. Alle deuren zijn open. Haar habijt ligt op het Maria-altaar en de sleutels van de sacristie hangen voor het Mariabeeld. Ze trekt haar habijt aan en dankt God en Maria. Ze hangt de sleutels aan haar riem en gaat in het koor waar de lampen al branden; daarna gaat ze naar de boeken en legt die op hun plaats. De klok slaat middernacht en de nonnen komen van de slaapzaal. Niemand weet wat er gebeurd is.

“Zo was de zondares bekeerd, tot lof van Maria, die men eert, de maagd uit het hemelrijk, die altijd haar vrienden bijstaat als ze in nood zijn.”

Middeleeuwse verhalen eindigen altijd met een lofprijzing en/of een gebed. Het verhaal lijkt hier dus te eindigen, maar er volgt nog een deel. Men

vermoedt dat een latere dichter er een vervolg aan toegevoegd heeft, omdat hij niet tevreden was over het slot.

Een tweede dichter?

In dit vervolg wordt verteld wat er na Beatrijs' terugkomst in het klooster gebeurt met de kinderen, die achtergebleven zijn bij de weduwe. Ze zijn overstuurd omdat hun moeder weg is. De weduwe gaat met ze naar het klooster en vertelt aan de abdis dat de moeder ze achtergelaten heeft en spoorloos verdwenen is. De abdis vraagt de weduwe om de kinderen bij zich te houden: ze kan iedere dag in het klooster halen wat ze voor hen nodig heeft. Beatrijs hoort dit en is blij dat de kinderen goed verzorgd zijn. Maar ze kent geen rust vanwege haar zonden, die haar dag en nacht kwellen, maar die ze niet durft te biechten.

Op een dag komt een rondreizend abt het klooster visiteren. Beatrijs ligt in grote twijfel in het koor. De duivel brengt haar in verleiding om haar zonden niet te biechten. Dan ziet ze een jongeling met een dood kind op zijn arm. Hij speelt voor dat kind door een appel op en neer te gooien.

Beatrijs vraag waarom hij voor dat kind speelt, het is immers dood en merkt niets van het spel. De jongeling zegt: “Zo merkt God niets van jouw berouw, zolang je niet gebiecht hebt.” Hij adviseert haar naar de abt te gaan en te biechten. Ze gaat naar de abt en vertelt hem haar hele geschiedenis. Als de abt haar biecht gehoord heeft, looft en prijst hij Maria en geeft haar absolutie. Hij zegt ook dat hij haar verhaal de volgende dag in een preek aan de kloostergemeenschap zal vertellen, maar zo dat niet duidelijk wordt over wie het gaat, want het zou jammer zijn als dit mooie wonder dat God deed ter ere van zijn moeder, niet bekend zou worden. Hij hoopt dat door dit verhaal nog menige zondaar zich zal bekeren.

Nadat hij dit gedaan heeft vertrekt hij en neemt de kinderen met zich mee. Hij laat ze intreden in een Wilhelmietenklooster en het worden twee goede mannen..

Ook deze dichter eindigt zijn verhaal met een lofprijzing aan God en Maria, gevolgd door een gebed: Nu bidden wij allen, groot en klein, dat Maria onze voorspraak zal wezen in het zoete dal waar God de wereld zal richten.

Er is veel discussie geweest over de vraag of er inderdaad sprake is geweest van een tweede schrijver en waarom deze een vervolg aan het verhaal heeft toegevoegd. De meest waarschijnlijke verklaring is dat hij het nodig vond dat Beatrijs zou biechten. De eerste schrijver zou in de tijd waarin hij schreef de biecht niet zo nodig gevonden hebben, maar halverwege de dertiende eeuw probeerden de kerkelijke autoriteiten steeds nadrukkelijker de biecht verplicht te stellen. Dat leidde in de Vlaamse gewesten, waar de Beatrijs ontstaan is, tot heftige conflicten, totdat de bisschop van Luik in 1288 voorschreef dat iedere gelovige die niet minstens een keer per jaar gebiecht had, moest worden gestraft. Dat een zondares als Beatrijs niet zou biechten, zou in deze latere tijd dus onaanvaardbaar geweest zijn.

Het hele verhaal in het Middelnederlands en de vertaling is te vinden op:
https://www.dbnl.org/tekst/_bea001beat38_01/_bea001beat38_01_0002.php

Jan de Vries

Harten

zo verbitterd en verhard
dat het eigen oude zeer
ik maar afreageer
met groter munt
en als omstander
je niet anders kunt
dan denken aan die wraak
(op al die vele anderen)
je eigen pad weg raakt

het wordt groot
verwordt tot tij
van velen meer
dan van een mij

verder gaand in angst en beven
gevaren raken het hele leven
onweerstaanbaar
klauwend om zich heen

ON- & WAAN- blijven over van ZIN

© Maarten J. van Stokkum, 5 december 2023

De oorlog in het nabije Oosten eist als symptoom van trends op wereldschaal steeds meer zijn tol. De wereldmachten worden tegen elkaar uitgespeeld en laten dit, zich eveneens verhardend, slechts schijnbaar schoorvoetend toe. Wat zijn de agenda's, nu de wereld steeds meer lijken gaat op Orwell's *Nineteen-eighty-four* en dubbeldenken door de besmettelijke harten van kleinzielige wereldpolitici het kleindenken schijnbaar en in het kielzog van asociaal gebruikte sociale media vergroot tot nep ethische norm? De vleesgeworden mythische kwade draken dronen door tot in de haarvaten van menselijke zielen. De nep-waarde van het huisgezin met alle door Klaas Vaak bestrooide kindergen van de als volwassen geldende volwassenen die zichzelf als kanjers beschouwen door te grote complimenten aan hen als kind en kinderen nog immer als wijzer beschouwd worden dan ze zouden kunnen zijn, ondermijnt het moreel fundament van wat ik de persoonlijke en onpersoonlijke (economie, infrastructuur van alle soorten en zo meer) vriendschappen noem. De oogkleppende schijnwereld van dat alles alleen maar mooi, en lief en 'goed' móet zijn wordt begeleid door de eeuwige paradox dat elke oplossing nieuwe

problemen oplevert en vaak op onverwacht gebied. Want: wat is 'goed'? Het goede is dat wat het bestaande in, door en tot waardering, in eenheid en verscheidenheid laat functioneren. Het goede is ook het optimaliseren van 'zelf' in 'wij'. Het gaat om het functioneren van het geheel en dat kan niet zonder het kleinste deel. Geweten is een extreem veeleisende interne levenspartner; hoeveel procent van de mensheid is ten aanzien daarvan door een scheiding gegaan of is die relatie nooit aangegaan of aan kunnen gaan... . Opportunisten zijn er veel en hun geweten is, laten we zeggen, te flexibel. Laten we de pech hebben dat politici met hun soepele geest vaak zeer opportunistisch zijn! De wereld draait dankzij hen; edoch vaak de verkeerde kant op. Bij velen onder ons heerst een overwaardering voor geweld, dat in allerlei vormen van fantasie de wereld overspoelt. Het raakt overgewaardeerd en verslapt zielen met nepkracht. De overontwikkelde technologie maakt ook dat mogelijk en men let niet op waar dit alles toe leidt: de heksensoep met drakenvlees als wereldvoedsel is gebrouwen.

Albertha

Een oud-katholieke viering in Gasselte (1988) was mijn eerste kennismaking met de OK-kerk. Oud-Katholiek: bestond dat ook?

Jazeker..... en de pastoor was Wietse van der Velde, de zoon van Martha, een goede kennis van mij uit Delfzijl. En Wietse had een organist nodig

De rest is geschiedenis: in november 2023 ben ik 35 jaar organist in de Oud-Katholieke Kerk!

Fijne ervaringen, weinig aanvaringen, veel mooie momenten.

En: “snel geleerd is oud gedaan” is hier zeker van toepassing.

Na 32 jaar elke keer maar weer geïnspireerd en gemotiveerd present te zijn werd ook (en misschien wel vooral) gestimuleerd door Eddy, ook al die 35 jaar aanwezig, vooral met zijn stem, met heel veel enthousiasme!

Na twee jaar zoeken en meer dan 80

contacten te leggen lukte het Eddy drie organisten te “strikken” die mijn taak aanzienlijk verlichtten. Veel oefenen en uitleggen met en aan hen (vooral door Eddy) resulteerde in een team organisten die nu al weer twee jaar meedraaien.

Zij zullen zelf hun ervaringen vertellen.

Albertha van het Hof

Ervaringen van de organist: Minze

Twee jaar geleden ben ik als organist begonnen met het begeleiden van de diensten. Dat was een grote uitdaging en juist dat maakt het zo leuk! Ik schreef in mijn introductie van destijds dat ik afkomstig ben uit een PKN-gemeente. Dat betekent feitelijk dat ik op geen enkel automatisme terug kan vallen, vandaar dat ik spreek over een uitdaging. De liturgie is compleet anders, veel liederen zijn voor mij onbekend en ook de gregoriaanse melodien en notenschriften zijn nieuw. Dus ik

moet behoorlijk aan de bak en dat bleek ik eigenlijk ontzettend leuk te vinden. Iets nieuws onder de knie te krijgen gaf mij nieuwe energie. En de nieuwe vormen om God te eren vond ik ook een verrijking van mijn geloofsleven. Je hoort en ziet nieuwe dingen, die je ook weer op een nieuwe manier over God laten nadenken.

Ik wil graag een compliment en een bedankje geven aan Wietse, de andere vaste vrijwilligers en alle gemeenteleden voor de warme ontvangst die ik heb gehad. Ik voel me erg welkom, gezien en gewaardeerd als nieuwkomer. Eddy en Albertha namen echt de tijd om in de week voorafgaand aan de dienst af te spreken en alles grondig door te nemen. En langzaam, maand na maand (zo vaak speel ik immers niet), beginnen nu de puzzelstukjes op hun plek te vallen waardoor alles ondertussen alweer een stuk overzichtelijker en gemakkelijker is. Na de zomer ziet u mij dan ook zeker weer teug!

Minze de Boer

Al bijna twee jaar mag ik nu spelen in de oud-katholieke parochie in Groningen. Dat bevalt al twee jaar heel erg goed. Als gereformeerde jongeling kijk ik mijn ogen uit bij de grote mate van liturgisch besef en begrip voor de tradities en gebruiken. De eerste vieringen waren de zwaarste. Toontje hier, akkoordje daar, lied, acclamatie etc. Er gebeurt zoveel dat je gedachten geen kans hebben af te dwalen. De samenwerking met Eddy is altijd zeer prettig. Het fijne is dat hij weet hoe de dingen gaan en horen te gaan. Dat is soms maar goed ook, de weg kwijtraken in het kerkboek gaat maar

al te gemakkelijk. De voorbereidingen voor de vieringen zijn dus ook altijd erg tijdrovend. Wat zijn de teksten van de liederen, welke lezingen zijn er en hoe pas je je spel aan bij de viering? Dat gaat de ene keer beter dan de andere, het blijft mensenwerk. Steeds meer kan ik gaan beleven van de vieringen, doordat veel dingen meer en meer ingesleten zijn.

Ik hoop nog lang te genieten van de vieringen en de gemeenschap van de parochie in Groningen.

Wietse Ouwejan

Op 24 mei 2021 speelde ik mijn eerste dienst in de oud katholieke kerk in Groningen. Ik was wel wat gewend als organist van diverse protestantse kerken, maar dit was ineens heel andere koek.

Het was de coronatijd en alles lag stil. Toen kwam er een mailtje voorbij van Eddy met de oproep voor organisten van de Oud Katholieke Kerk. De vaste organiste Albertha wilde langzamerhand minder spelen of ermee stoppen.

Het leek me wel wat, ik had nog wel wat zondagen over maar de belangrijkste reden was eigenlijk de nieuwsgierigheid naar de liturgie zoals die in De Oud Katholieke Kerk wordt gebruikt. De liturgie van Protestantse Kerk ken ik natuurlijk, maar die is erg ge-(ver-, zo men wil) -vormd door de Reformatie, en vooral in Nederland later door het Calvinisme. Daar kwam bij dat ik pastoor Wietse nog kende van onze gezamenlijke middelbare schooltijd.

Samen met twee andere collega's werd een organistenrooster opgesteld en ik ging aan de bak. Dat is me niet meegevallen om eerlijk te zijn. De

liturgie is prachtig, daar niet van, maar de organist moet alle zeilen bijzetten om het te volgen en vooral op de juiste momenten de juiste dingen doen. Hij staat als het ware 'constant aan'. Hij/zij moet de juiste muziek op het juiste moment op de lessenaar hebben, alle teksten paraat hebben, de gebeurtenissen in de dienst volgen, kortom alles in de gaten houden. Alleen tijdens de preek heeft de organist even rust, maar dan is hij onwillekeurig al wel weer met de volgende misonderdelen bezig. Ook kwam ik erachter dat het 'gregoriaans' een belangrijk onderdeel van de mis vormt. Het was mij totaal onbekend. Ook ontdekte ik dat de liturgie weliswaar vaststaat (en dat al sinds de vroege kerk) maar dat daarop talloze varianten en uitzonderingen gelden. (Alleen het Loof en Dank heeft al 6 varianten) Ja soms heb je zelfs uitzondering op uitzondering. Tja, enerzijds is er dus het streven om alles zo te houden zoals het was en is, maar ja,.....de praktijk gaat soms de andere kant op. Al met al ben je behoorlijk veel tijd kwijt met de voorbereiding van de dienst. Mijn grote steun en toeverlaat is Eddy, die met niet aflatende support mij door de moeilijke beginfase heeft geleid en

dat nog steeds doet. Ook hij kent gelukkig alle uitzonderingen op uitzonderingen op,..... etc. Zonder hem, en Albertha, had ik het niet gered.

Ik kan me voorstellen dat U als lezer en kerkganger denkt: 'Huh, hoezo moeilijk, het gaat toch prima'. Ja zo lijkt het, maar ik hoop dat ik u ook een beetje heb kunnen uitleggen dat het niet allemaal vanzelf gaat. Het

heeft denk ik ook alles te maken met de ontwikkelingen in de kerk. Naast de voorganger had je vroeger vaak ook geschoolde musici: organisten en cantors, soms zelfs een professioneel koor. Dat is veelal voorbij, zeker op het platteland. Daar kan de kerk niet meer bestaan zonder de grote inzet van talrijke vrijwilligers. Dat heeft ook iets heel moois natuurlijk. Samen met elkaar probeer je de diensten en daarmee de lofzang gaande te houden.

Als organist blijf ik doorgaan om de diensten in de Oud Katholieke Kerk muzikaal waardig in te vullen en alle varianten en uitzonderingen nog meer onder de knie te krijgen. En dat lukt soms ook wel denk ik, want menigmaal komt na de dienst iemand uit de gemeente naar mij toe om mij te zeggen dat hij of zij 'de muziek zo mooi vond'.

Hans Beek

We zijn naar het oosten getrokken - de buschauffeur zegt dat het kouder zal worden. We passeren de Brandenburgse dorpen, het gebied van de voormalige Deutsche Demokratische Republik. Er wordt gelachen. De deelnemers aan de korte reis naar Berlijn zijn geamuseerd door de groenige Wartburg, die op een dorsvloer geparkeerd staat, het gapende gat in het ingestorte dak, de fancy vlekken gemaakt door vallend pleisterwerk. De vrolijkheid verstomt snel... Het is te deprimerend om donkere holtes te zien in de ramen van eens stijlvolle gebouwen. Vooral voor oudere passagiers is het schrijnend om het vergevorderde aftakelingproces te zien.

De buschauffeur speelt nu de rol van onconventionele gids. Hij legt ons uit dat de ideologische uitgangspunten van destijds radicaal anders waren. Toen bouwde men een klasseloze maatschappij waarin iedereen gelijk is. Hij noemt de positieve aspecten: gegarandeerd vaste baan, gestandaardiseerde lonen, vakantie voor iedereen. Deze werden georganiseerd door vakbonden, alleen waren het niet onze vakbonden, omdat ze binnen de dictatuur bleven.

Daar was alles in één hand. Hij eindigt ironisch: een klasseloze maatschappij is nog steeds een droom die gerealiseerd moet worden.

We zijn al in Berlijn. In het centrum wordt het moeilijk rijden draaiend en kerend, want vandaag, 25 februari 2023, is de dag van de grote demonstratie rondom de Brandenburger Tor. Dit is de tweede, na de demonstratie van gisteren, een jaar precies na het begin van de invasie in de Oekraïne. Twee demonstraties staan tegenover elkaar! De eerste betuigde eensgezinde steun aan de vechtende Oekraïners. Deze van vandaag met de naam "FOR PEACE!", verzet zich tegen toenemende Duitse wapenleveranties aan Oekraïne en de invoering van nieuwe sancties tegen Rusland. In plaats daarvan is deze demonstratie een oproep tot een staakt-het-vuren en vredesonderhandelingen.

Buiten de ramen van af en toe stilstaande bus lopen groepen mensen naar de demonstratie, zich weinig aantrekkend van de regen en sneeuw.

Zij onderscheiden zich door hun concentratie en voorovergebogen houding. Het is als een boodschap: we zullen samen ons belangrijke doel bereiken! De meegedragen vlaggen zijn alleen blauwe vredesvlaggen met de afbeelding van een duif met uitgestrekte vleugels; hoewel op sommige staatsgebouwen grote Oekraïense vlaggen te zien zijn, een ervan, gerafeld, trekt bijzonder veel aandacht.

De aanblik van het Reichstaggebouw biedt mij een nieuwe, ruimere blik. Het gebouw, van en afstand gezien, smelt onmiddellijk in mijn verbeelding samen met het filmbeeld van soldaten van het Rode Leger, die naar de hoofdingang rennen. Ik heb eindeloos vaak in mijn eigen land gekeken naar een filmopname waarop een Sovjet-stormtroep de voortrap van de Reichstag oprent met een uitgevouwen. rood vaandel.

Deze geënceneerde documentaire betreft de tweede mei 1945. (De Reichstag gaf zich op de eerste mei over, terwijl er binnen nog gevochten werd). Met de inname van de Reichstag wilde Stalin het einde van de oorlog en de val van het Derde

Rijk symboliseren. In de landen van het zogenaamde Oostblok kreeg de film en fotodocumentatie van deze gebeurtenis een enorme propagandakracht.

De demonstratie rond de Brandenburger Tor is al voorbij. Ze werd bijgewoond door extremisten (de politie werd versterkt), maar naar verluidt zonder incidenten. Degenen die terugkeren stralen tevredenheid uit. Vijf demonstranten lopen in een gelijkmatige rij door het park. De middelste draagt een stevig gemaakt opgerold spandoek, zeker voor herhaald gebruik. Wij weten niet welke slogan ze voor zichzelf gekozen hebben. Was het de van bovenaf aanbevolen leus “NEGOTIATE, DON’T ESCALATE!”? ?

Het is vijf voor zes. Hoeveel het bijna donker is, blijft de grote Berlijnse laan minimaal verlicht; dus Berlijn spaart. Onze buschauffeur zegt niets.

Joanna Paszkiewicz– Jägers

Behalve de militaire en politieke aspecten is de Oekraïense oorlog ook een gevecht over de culturele identiteit. Zoals overall is de nationale identiteit van Oekraïne ook verbonden met de eetgewoontes. Borsjtsj (?) of borsjt (?) of borsch (?) is volgens de laatste politieke berichten niet meer oorspronkelijk Pools of Russisch maar Oekraïens! Dat is nu officieel bevestigd en dat MOET BLIJVEN!! De rode bietensoep soep op basis van bouillon is de laatste maanden officieel ingeschreven op de lijst van het Oekraïense, niet-materiële erfgoed. Maar in de realiteit houdt de eetcultuur zich niet aan grenzen houdt...

Sinds de oorlog zijn er best wat Oekraïense restaurants bijgekomen. Nu zijn het er acht in Nederland; in Groningen, maar één: opgericht 1 oktober 2022 aan de rustige Kerklaan onder de eenvoudige naam: UKRAINE FOOD. Drie vrouwen uit Kiyy - Valentyna Skochdopol (35), Kateryna Viunchuk (36) en Iryna Benkovska (38) staan erachter. Kateryna en Iryna hebben hun land verlaten via een van de Poolse grensposten. Zij kwamen aan Nederland (via België ?) in april 2022.

De exodus van miljoenen Oekraïners vond plaats tijdens de eerste drie maanden van de invasie.

Kateryna en Iryna kwamen aan in Groningen dankzij Valentyna, die met een Nederlander getrouwd is en hier tien jaar woont. Als iemand die de taal en de realia kent, is zij van belangrijk binnen het kleine Oekraïense team, maar van deze drie vrouwen is alleen Iryna professioneel. Zij was chef-kok het grote restaurant “Matsoni” in Kiyy, gespecialiseerd in de keuken uit Georgië. Op de reclamefoto van “Matsoni” is de lachende Iryna nog steeds te zien als de koningin van de keuken.

Alle drie hebben besloten dat de *main dishes* hun nationale identiteit moeten weerspiegelen. Maar past de traditionele bereidingswijze bij de Nederlandse eetgewoonten en Nederlandse smaak? Ik kijk naar de “*main dishes*” op de Engelstalig menukaart: wat kiezen de Nederlandse gasten bovenal, *varenyky*, *dumplings* misschien? ‘Zij willen bij ons vlees eten’ zegt Iryna; eendenvlees met sinasappels gebraden lijkt het lievelingsgerecht. “En borsjtsj?” vraag ik. (Iryna maakt elke

twee dagen 35 liter van deze soep). “Die is vooral voor de Oekraïense gasten, Nederlanders zijn nog niet overtuigd. Ik heb gehoord” concludeert Iryna’, “dat de Nederlandse eetgewoonte eigenlijk alleen uit een hoofdgerecht en een toetje bestaat.

Wij zijn er op een gewone dinsdag in juli, dinertijd. Ik kijk om me heen, ook naar de gasten... Waarom zijn ze hier? Willen zij alleen de onbekende smaken proeven? Of willen zij nog iets meer, hun solidariteit manifesteren met de meer dan 500 dagen vechtende Oekraïne? Ik denk dat zij beide willen en dat is maar een kwestie van proporties.

Opmerkelijk is dat de gasten sterk geconcentreerd zijn op de juist voor hem serveerde gerechten. Weten zij wat de dikke lijn betekent, die boven hun hoofden op de wand geverfd is? Het is de *sky line* van Kiyv volgens het idee van Valentyna. Een groot deel van deze wand is door haar bedekt met enkele tientallen zwart-wit archieffoto's. Ik zie bijvoorbeeld een groot gebouw met een fantastische façade... Valentyna verklaart: ‘Dit is een operatheater in Odessa, een van

de indrukwekkendste monumenten van Oekraïne in neobarokstijl ontworpen in de negentiende eeuw door architecten uit Wenen.

Mijn bijgedachte: het historische centrum van Odessa staat sinds januari 2023 op de lijst “*World Heritage in Danger*”. Hoe groot is de kans voor dit monument om te overleven? Er zijn steeds meer raketaanvallen op De Krim... Ik denk maar ik geef geen commentaar. Ik weet dat praten over de oorlog in dit restaurant verboden is. “Ons trauma is te groot en blijft bij ons tot het eind van ons leven”- zeggen zij.

Ik zou dus niet kunnen weten wat de herinneringen van Iryna en Kateryna zijn aan de vijf weken van de grootste slag van deze oorlog, de slag om Kiev, die vijf weken duurde. Op 25 februari 2022 waren de Russische tanks al te zien in de buitenwijken.

Joanna Paszkiewicz– Jägers

Enkele jaren geleden schreef Rutger Bregman een boek met de titel *De meeste mensen deugen*. Ik heb dat altijd een merkwaardige titel gevonden. Want hoe kun je vaststellen dat dit in werkelijkheid het geval is. Nu moet ik bekennen dat ik het boek zelf niet gelezen heb. Ik kan dus niet zeggen of Bregman pogingen in het werk stelt om de bewering in de titel aan te tonen. Het lijkt mij echter een onmogelijke opgave. De woorden 'de meeste mensen' kennen geen enkele beperking. Van de inwoners van een klein dorp, die je persoonlijk kent, zou je dit misschien nog kunnen zeggen. En dan het begrip 'deugen'. Waar ligt de grens met niet-deugen en ligt er niet een groot grijs gebied tussen beide begrippen? Ik heb zo het vermoeden dat de titel is bedacht door een slimme uitgever. Mensen horen graag een positieve boodschap en de verkoopcijfers van het boek bevestigen dit.

Aan het boek van Bregman moest ik denken toen ik het boek van de Duitse filosoof Rüdiger Safranski met de titel *Het kwaad* las. Safranski wil in dit boek, zoals hij zelf zegt 'zich een weg banen door het struikgewas van het kwaad en het nadenken daarover'.

Dat het kwaad niet is weg te denken uit deze wereld, valt moeilijk te ontkennen. Het lijkt mij ook meer in de lijn van de Bijbel dan de eerste titel suggereert. Het eerste hoofdstuk van het boek van Safranski is gewijd aan de oorsprong van het kwaad. Ook de oude Grieken hebben daar al over nagedacht, maar ik wil mij hier beperken tot het verhaal van de zondeval, zoals dat in de Bijbel wordt verteld. Een belangrijk gevolg van de zondeval was dat de mens keuzevrijheid kreeg: hij kon of het goede of het kwade kiezen. Deze keuzevrijheid bespreek ik in een aparte paragraaf.

Zondeval

Het is mijn bedoeling enkele aspecten van de zondeval te noemen, daarbij veronderstellend dat de lezer (globaal) bekend is met het verhaal zoals dat is opgetekend in het Bijbelboek Genesis. De mens blijkt een storend element in de scheppingsorde te zijn. Met de zondeval komt er een barst in de schepping. Het is merkwaardig dat in het paradijs zowel een boom van het leven als een boom van kennis van goed en kwaad staat. Het is de mens

verboden van de boom van kennis van goed en kwaad te eten en als hij het verbod overtreedt, zal hij de dood sterven. Wij kunnen daaruit concluderen dat de mens oorspronkelijk een onsterfelijk wezen was.

Safranski wijst erop dat het verbod een innerlijke tegenstrijdigheid vertoont. De boom van kennis van goed en kwaad staat immers tussen de andere bomen en daarom heeft de mens al kennis van goed en kwaad. Sinds het verbod om van de boom te eten is de mens zijn onschuld kwijtgeraakt en niet later toen hij van de boom der kennis at.

De mens werd verleid door het verlangen de grens van een verbod te overtreden. Het verhaal leert ons dat de mens moest kiezen en vervolgens het verkeerde koos. Het wordt aan hem overgelaten of hij het verbod wil gehoorzamen. Na het eten van de boom merken Adam en Eva dat zij naakt zijn. Plotseling ziet de mens zichzelf van buitenaf, hij staat daar open en bloot en ontdekt dan dat hij door God gezien wordt.

De les uit dit oude verhaal moet zijn dat de mens de rampen die hem in een lange geschiedenis overkomen, over zichzelf heeft afgeroepen. Het kwaad – wat het van geval tot geval ook moge zijn – is door de mens in de wereld gekomen. Het kwaad stopt niet bij Adam en Eva. Hun zoon Kaïn wordt de moordenaar van zijn broer. In de tijd van Noach wil God zelfs de mensen, uitgezonderd Noach en zijn gezin, van de aardbodem uitroeien. En zo kunnen we verder gaan: het Oude Testament staat vol van mensen die verkeerde keuzes maken.

Keuzevrijheid

Wij kunnen ons moeilijk voorstellen dat de mens geen vrijheid om te kiezen zou hebben, ook al beseffen wij maar al te goed dat vaak verkeerde dingen worden gekozen. Soms kan een keuze lastig zijn als een besluit over een ingewikkelde kwestie moet worden genomen. Optimistische denkers als de filosoof Hegel hebben de conclusie getrokken dat de mens leert door fouten te maken. Door de verwerving van kennis zal de mens steeds beter in staat zijn verkeerde beslissingen te vermijden. Hij ziet de zondeval dan

ook niet als louter val, maar als het begin van een succesverhaal.

De vrijheid om te kiezen heeft de mens tot het evenbeeld van God gemaakt. Daarom kan God na de zondeval zeggen: 'Kijk, Adam is als een van Ons geworden'. Nu was de wereld weidser, maar ook gevaarlijker voor de mens geworden. In het paradijs werd hij zich bewust van zijn keuzemogelijkheden en daar begint het avontuur van de vrijheid.

De juiste keuze kon niemand meer voor de mens maken, ook God niet. Dat moest God aan hem zelf overlaten, omdat Hij zijn vrijheid respecteerde. Wat betekent volmaakte vrijheid? Dat is een vrijheid waarin het leven slaagt. Maar zo zit de mens niet in elkaar. Vrijheid is bij hem slechts een kans, geen garantie voor succes. De prijs voor de menselijke vrijheid is de mogelijkheid om te mislukken. Natuurlijk heeft de mens

liever een vrijheid zonder dat risico. In deze alinea heb ik de wijze woorden van Safranski zoveel mogelijk letterlijk weergegeven.

Bij vrijheid hoort verantwoordelijkheid en dan ontstaat al snel de neiging om de verantwoordelijkheid af te schuiven. Dit zien wij ook in het verhaal van de zondeval: Adam probeert zich eruit te praten door de schuld bij Eva te leggen, die op haar beurt de slang beschuldigt. Maar God kan dit wegwyluchten van de verantwoordelijkheid niet accepteren.

Als wij in enkele woorden moeten samenvatten wat het verhaal van de zondeval ons wil leren, kunnen wij stellen dat dat het risico van de vrijheid is.

Jan de Vries

De Kerstboom

De kaarsen branden tusschen mandarijnen,
Sneeuwsterren, speelgoed en gekleurde noten.
De kind'ren zingen, en de dauw der groote
Oogen beweegt en blinkt in 't trillend schijnen.

Hoor hoe ze zingen: 'Nu zijt wellekome' –
'k Voel moeders hand weer die de mijne houdt,
En huiver bij den geur van 't schroeiend hout
Als toen ik zong: 'Gij zijt van ver gekomen –'

En daar staat weer de stal van Bethlehem,
Sneeuw op het dak en licht door roode ramen! –
– Moeder, wij waren veel te lang niet samen,
– Ik heb het lied vergeten met uw stem.

Zij strijkt weer door mijn haar en zegt: 'Ach jongen,
Elk jaar dat jij er niet bent bij geweest,
Meende ik je stem te hooren, hier op 't feest,
Vlak naast me en weenend als de kind'ren zongen –'

*Martinus Nijhoff (1894-1953)
uit: Vormen (1924)*

De parochie houdt elke 1 e, 3e en evt 5e zondag van de maand haar vieringen om 11:00 tenzij anders aangegeven. De vieringen worden gehouden in de parochiekerk aan de Witte deWithstraat 2 te Groningen. Dit is ca.10 minuten lopen van station Groningen. Op zondag is er vrij parkeren in de straat. Ook is parkeergarage Westerhaven om de hoek.

Op de 2e en 4e zondag van de maand zijn er anglicaanse vieringen in ons kerkgebouw. Deze vinden plaats om 10:30. Meer informatie is te vinden op www.gracechurchgroningen.com. De vieringen in Friesland vinden elke 1e zaterdag van de maand plaats in de Ste. Ceciliatsjerke, Tsjerkepad 7, Lekkum.

Meditatie

Elke dinsdagavond is er de mogelijkheid om te mediteren in onze kerk van 19:30 tot 20:00 (inloop vanaf 9:15).

Zondag 7 januari

Epifanie – wit

Lectionarium blz. 36

1e Schriftlezing Jesaja 60. 1-6

2e Schriftlezing Efeziërs 3, 1-12

Evangelie Mattheus 2. 1-12

Zondag 21 januari

Zondag van de bruiloft te Kana – wit

Lezingen staan niet in het lectionarium

1e Schriftlezing Joël 2, 21-27

2e Schriftlezing Efeziërs 3, 14-21

Evangelie Johannes 2, 1-11

Zondag 4 februari

Vijfde zondag na Epifanie – groen

Lectionarium blz. 226

1e Schriftlezing 2 Koningen 4, 18-21 (22-31) 32-37

2e Schriftlezing 1 Korintiërs 9, 16-23

Evangelie Marcus 1, 29-39

Zondag 18 februari

Eerste zondag van de veertigdagentijd – paars

Lectionarium blz. 237

1e Schriftlezing Genesis 9, 8-17

2e Schriftlezing 1 Petrus 3, 18-22

Evangelie Marcus 1, 12-15

Zondag 3 maart

Derde zondag van de veertigdagentijd – paars

Lectionarium blz. 241

1e Schriftlezing Exodus 20, 1- 17

2e Schriftlezing Romeinen 17, 14-25

Evangelie Johannes 2, 13-22

Zondag 17 maart

Vijfde zondag van de veertigdagentijd – paars

Lectionarium blz. 246

1e Schriftlezing Jeremia 31, 31-34

2e Schriftlezing Hebréeën 5, 1-10

Evangelie Johannes 12, 20-33

Zondag 24 maart

Palmzondag – paars

Lectionarium blz. 248

1e Schriftlezing Jesaja 50, 4-7

2e Schriftlezing Filippenzen 2, 5-11

Evangelie Marcus 14,- 15,47

Donderdag 28 maart

Witte donderdag – wit

Lectionarium blz.287

1e Schriftlezing Exodus 12, 1-14

2e Schriftlezing 1 Korintiërs 11, 23-32

Evangelie Johannes 13, 1-15

Vrijdag 29 maart

Goede Vrijdag – rood

Lectionarium blz. 260 + 97

1e Schriftlezing Hosea 6, 1-6

2e Schriftlezing Exodus 12, 21-28

Evangelie Johannes 18, 1 – 19,42

Zaterdag 30 maart

Paaswake – wit

Lectionarium blz. 107 + 261

1e lezing: Genesis 1,1 – 2,3

2e lezing: Genesis 22, 1-18

3e lezing: Exodus 14,15 – 15,1a

4e lezing: Jesaja 54, 4-14

5e lezing: Jesaja 55, 1-11

6e lezing: Ezechiël 36, 24-28

7e lezing: Sefanja 3, 12-20

In de eucharistieviering van de Paaswake:

1e lezing: Romeinen 6, 3-11

Evangelie Lucas 24, 1-10 (blz. 407)

Kerkbestuur

Voorzitter & Deservitor

Drs. W.B. van der Velde

Jan R. Stuuatstraat F 8

9663 SE Nieuwe Pekela

tel.: 0597-221 080`

mobiel: 06-481 99493

e-mail: pastoor@groningen.okkn.nl

Kunt u de pastoor niet bereiken,
gelieve in te spreken op het
antwoordapparaat of neem contact
op met het kerkbestuur.

Secretaris

Mevr. Renée Lokman

e-mail: secretaris@groningen.okkn.nl

Kerkmeester

dhr. Trevor Mooijman

e-mail:

penningmeester@groningen.okkn.nl

Lectoren

mw. G.M.M.C. Hooimeijer

tel. 0522-245810

e-mail: gmmc.hooimeijer@ziggo.nl

mw. Adrie Paasen (emeritus)

tel. 0522-245972

e-mail: apaasen@adriepaasen.nl

dhr. Ab Mollema

tel. 0512-341116

e-mail: mollemaster@gmail.com

Kerkgebouw

Witte de Withstraat 2

9726 EC Groningen

www.groningen.okkn.nl

Social media

www.facebook.com/Martinusgroningen

Rekeningnummer

NL1 2INGB0003941 884

t.n.v. oudkatholieke parochie v.d. H.
Martinus, Groningen

De Oud-Katholieke Kerk is een
algemeen nut beogende instelling.
Giften aan de parochie zijn daarom
aftrekbaar van de belasting.
Kijk voor meer informatie op
www.anbi.nl

RSIN nummer: 825587852

KvK nummer: 71 502459

Retouradres:
Witte de Withstraat 2^A
9726 EC Groningen

afbeelding: Matthias Stomer, de aanbidding door de Koningen